

Ὁ κατασκευαστής ἢ πωλητής γλυκυσμάτων ἢ ἄλλων μικρῆς ἀξίας πραγμάτων, ὁ μικροπωλητής: Ἦρτεν ὁ γρουτάρης ὑπὸ τὸ Τρίκωμον.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ὁ τοῦ Γρουτάρη καὶ ὡς τοπων. Κύπρ.

γρουτάρικον τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ ἄ ρ η ς.

Τὸ μέρος ὅπου πωλοῦνται μικρὰ καὶ εὐτελεῖ πράγματα.

γρουτέλα ἡ, ἀμάρτ. γρουτζέλα Θράκ. (Αὐδήμ.) κουρτζέλα Θράκ. ξ'τέλα Θράκ. (Αὐδήμ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο ὑ τ α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έ λ α.

Χυλῶδες γλύκισμα ἐξ ἀλεύρου καὶ γλεύκους, ἐπιπασσόμενον διὰ τριμμάτων καρύων ἢ ἀμυγδάλων ἐνθ' ἀν.: Ἔστ'λε ξ'τέλα σ' νύφ'. Αὐδήμ. Συνών. γ ρ ο ὑ τ α 2, ζ υ μ α ρ ο - π α π π ο ὑ δ α.

γρούτς σύνθηθ. γρούτσα σύνθηθ. καὶ Πόντ. γρούτσου ἐνιαχ.

Λέξις ἡχομιμητική.

1) Ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου ὑπὸ ζώων τρωγόντων σκληρὰν τροφήν σύνθηθ. καὶ Πόντ.: Γρούτς γρούτς, μὴν ὦρα τί τρώει ἐκεῖνο τὸ ποντίκι πίσω ἀπὸ τὸ μπαούλο; σύνθηθ. Συνών. κ ρ ῖ τ ς. 2) Ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν χοίρων σύνθηθ. Συνών. γ κ ο ὑ τ ς. 3) Ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου δι' ὀξέος ὀργάνου, ἰσχυρῶς συρομένου ἐπὶ τινος ἐπιφανείας σύνθηθ.: Τοῦ τραβάει, γρούτς, μὴ μὲ τὰ νύχια καὶ τοῦ μαδάει τὸ πρόσωπο σύνθηθ. Γρούτς, μὴ μὲ τὸ σουγιά, τοῦ σκίζει τὸ παντελόνι σύνθηθ. || Ἄσμ.

Νὰ κ' ἡ μπάριμπας ἀπὸ πέτρα|γράτσα γρούτσα τῇ μαχαίρᾳ Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.) Συνών. γ ρ ἄ τ ς, χ ρ ο ὑ τ ς.

γρουτσέλα ἡ, ἀμάρτ. γρουτζέλα Σάμ. γουρτζέλα Θράκ. (Αἶν.) Λῆμν. γουτζέλα Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι.

1) Τὸ νεαρὸν θῆλυ τοῦ χοίρου, ἡ μικρὰ ὥς ἐνθ' ἀν.: Σφάξαμ' τ' γουρτζέλα μας καὶ λιγδώσαμ' κουμμάτ' τ' γ'λιά μας (κουμμάτ' = ὀλίγον) Λῆμν. Συνών. π λ α τ ῖ ν α. 2) Εἶδος θαλασσίου κοχλίου, ἡ χοιρίνη τῶν ἀρχαίων Σαμοθρ. Συνών. γ ο υ ρ ο υ ν ῖ τ ς α 3. 3) Τὸ ζῶον Γλομερίς (Glomeris) τῆς οἰκογ. τῶν Μυριαπόδων (Millepedi) Θράκ. (Αἶν.) Συνών. εἰς λ. γ ο υ ρ ο υ ν ῖ τ ς α 2. 4) Τὸ ὅστωον τῆς κάτω σιαγόνης Λῆμν. 5) Μεταφ., εἶδος παιδιᾶς, κατὰ τὴν ὁποίαν δύο παῖκται, κρατοῦντες ἐκάτερος κυρτὴν κατὰ τὸ ἐν ἄκρον ράβδον καὶ ἰστάμενοι ἐκατέρωθεν ἀνοιγέντος εἰς τὸ ἔδαφος κοιλώματος, προσπαθοῦν, ὁ μὲν νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ κοιλώματος μικρὰν σφαῖραν ἢ «κουκουναράν», ὁ δὲ νὰ κρατήσῃ ταύτην εἰς τὸ κοίλωμα Λῆμν. Συνών. γ ο υ ρ ο ὑ ν α 10, γ ο υ ρ ο υ ν ῖ τ ς α 7.

γρουτσελάκι τό, ἀμάρτ. γρουτζιλάκ' Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι διὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ά κ ι.

Ὁ μικρὸς χοῖρος. Συνών. γ κ ο υ τ σ ι ν ἄ κ ι, γ κ ο υ τ σ ῖ ν ι, γ κ ο υ τ σ ι ν ο ὑ δ ι, γ κ ο υ τ σ ι ν ο ὑ λ ι, γ ο υ ρ ο υ ν ἄ κ ι, γ ο υ ρ ο υ ν ὀ π ο υ λ ο, γ ο υ ρ ο υ ν ο ὑ λ ι.

γρουτσελέλι τό, ἀμάρτ. γρουτζιλέλ' Θράκ. (Αἶν.)

Ὑποκορ. τοῦ γ ρ ο υ τ σ έ λ ι.

Ὁ μικρὸς χοῖρος, χοιρίδιον, δέλφαξ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ρ ο υ τ σ ε λ ἄ κ ι.

γρουτσέλι τό, ἀμάρτ. γρουτζέλι Α. Θράκ. Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) γρουτζέλ' Θράκ. Μακεδ. (Γιδ.) Σάμ. γουρτζέλι Σκυρ. γουρτζέλ' Θράκ. (Αἶν.) Λῆμν. γκουρτζέλ' Εὐβ. (Κάρυστ.) Μακεδ. (Ἀγιος Νικόλ. Ἀρν. Γαλάτιστ.) γουρτζέλ' Σαμοθρ. γ'τζέλ' Σαμοθρ.

Ἐκ τῆς λ. γ ρ ο ὑ τ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έ λ ι.

1) Ὁ μικρὸς χοῖρος, χοιρίδιον ἐνθ' ἀν.: Ἡ σκρόφα μας ἔκαμε ἐννιὰ γουρτζέλια Σκυρ. Τσ'μῶνται ἀράδα ἀράδα σὰ γουρτζέλια αὐτόθ. || Παροιμ. Τοῦ γουρτζέλ', καὶ τ' μύτη τ' νὰ τοῦ κόψ'ς, πάλι θὰ γουρ'νίξ' (τὰ ἐκ φύσεως γνωρίσματα ἢ ἐλαττώματα δὲν ἀποβάλλονται) Λῆμν. Τοῦ γουρτζέλ', καὶ τ' μύτη τ' νὰ κόψ'ς, θὰ κ'φώρ' (= θὰ σκάπτῃ) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Τοῦ πιδί μ' μέσα 'ς τοῦ ρέμα | χόριβι μὲ τὰ γουρτζέλια Σάμ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ρ ο υ τ σ ε λ ἄ κ ι. 2) Τὸ ζώοφιον Ἰούλος (Iulus) τῆς οἰκογ. τῶν Μυριαπόδων (Millepedi) Σαμοθρ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γουρτζέλης Λῆμν.

γρουτσελιά ἡ, ἀμάρτ. γουρτζιλιὰ Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ἄ.

1) Δέρμα χοίρου. 2) Μεταφ., ἀγενῆς συμπεριφορά, κτηνώδης πρᾶξις: Μὴ γὰρ'ς γουρτζιλιές! Συνών. γ ο υ ρ ο υ ν ι ἄ.

γρουτσελοκούμασο τό, ἀμάρτ. γουρτζιλουκούμασου Λῆμν.

Ἐκ τῶν οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι καὶ κ ο υ μ ἄ σ ι.

Χοιροστάσιον. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ο υ ρ ο υ ν ο κ α λ ῖ β α.

γρούτσελος ὁ, ἀμάρτ. γούρτζιλους Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι, μεγεθυντικῶς.

Χοῖρος, γ ο υ ρ ο ὑ ν ι.

γρουτσελούδι τό, ἀμάρτ. γρουτζιλούδ' Θράκ. (Αἶν.) γουρτζιλούδ' Μακεδ. (Σταν.) γουρτζ'λούδ' Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ρ ο υ τ σ έ λ ι καὶ τῆς ὑποκορ. παραγωγ. καταλ. -ο ὑ δ ι.

Ὁ μικρὸς ἢ ὁ νεογέννητος χοῖρος, χοιρίδιον, ἐνθ' ἀν.: Τί νὰ δ' βάν'νε κοδὰ αὐτὴν δ' γοπέλα; Νὰ δ' βάν'νε κ'ταβούδ' καὶ γουρτζ'λούδ' ἢ κ'ταβούδ' καὶ καττούδ'; Λῆμν.

γρῦ κοιν. κρῦ Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. μόρ. γ ρ ῦ.

1) Ἡ φωνὴ τοῦ χοίρου πολλαχ. || Παροιμ. Ἀπὸ τὸ γουρούνι γρῦ θ' ἀκούσῃς (ἀπὸ κακὸν ἄνθρωπον κακὸν θὰ ἀναμένῃς) Πελοπν. (Γορτυν.) Συνών. γρούτς. 2) Ἐπὶ ἀνθρώπων, ἐλαχιστοτάτη φωνή, πάντοτε εἰς ἀρνητικὰς ἐκφράσεις κοιν.: Τοῦ δίνει νιὰ μὲ τὸ γιαταγάνι, ποὺ δὲν πρόφτασε νὰ κάρῃ γρῦ (τὸν ἀφῆκε ἄπνουν) Πελοπν. (Κυνουρ.) Τοῦ δῶκα μίνια 'ς τὴν ἀκούτη, ποὺ δὲν εἶπε γρῦ Πελοπν. (Γαργαλ.) Οὔτε γρῦ 'ἐν ἔκαμε Εὐβ. (Κύμ.) Μὴ βγαίνῃς γρῦ! Μέγαρ. || Φρ. Δὲν εἶπε - δὲν ἔβγαλε - δὲν ἔκαμε γρῦ (δὲν εἶπε οὐδὲ λέξιν, δὲν ἐξέφερεν οὐδὲ γογγυσμόν) κοιν. Συνών. φρ. Δὲν εἶπε λέξιν, δὲν ἔβγαλε ἄχνα - μιλιὰ - τσιμουδιὰ, δὲν ἔκανε κίχ. || Γνωμ. Ὁ τοῦ ἀνόητου τ' ἀφτὶ | οὔτε λόγο οὔτε γρῦ (εἰς τὸν ἀνόητον ἄνθρωπον δὲν πρέπει νὰ λέγῃ κανεὶς οὔτε λέξιν, διότι κινδυνεύει νὰ ἐκτεθῇ) Πελοπν. (Βραχυν. Λάστ.) 2) Μεταφ., ἀντὶ τῶν ἐπιρρ. τ ῖ π ο τ ε, κ α θ ὅ λ ο υ κοιν.:

